

V Bruseli 1. 12. 2021
COM(2021) 767 final

2021/0399 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorou sa mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV, pokiaľ ide o jeho zosúladenie
s pravidlami Únie o ochrane osobných údajov**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. DÔVODY A CIELE NÁVRHU

1.1. Dôvody návrhu

Smernica (EÚ) 2016/680¹ (ďalej len „smernica o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva“) nadobudla účinnosť 6. mája 2016 a členské štáty ju mali transponovať do vnútroštátneho práva do 6. mája 2018. Zrušilo a nahradilo sa ňou rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV². Jej rozsah pôsobnosti je veľmi komplexný, keďže ide o prvý nástroj, ktorý uplatňuje komplexný prístup k spracúvaniu údajov pri presadzovaní práva. Vzťahuje sa na vnútroštátne aj cezhraničné spracúvanie osobných údajov príslušnými orgánmi s cieľom predchádzať trestným činom, vyšetrovať ich, odhaľovať alebo stíhať a vykonávať trestné sankcie vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a predchádzania takémuto ohrozeniu.

V článku 62 ods. 6 smernice o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva sa od Komisie vyžaduje, aby do 6. mája 2019 preskúmala ostatné právne akty EÚ, ktoré upravujú spracúvanie osobných údajov príslušnými orgánmi na účely presadzovania práva. Účelom tohto preskúmania je posúdiť potrebu ich zosúladenia so smernicou o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva a predložiť návrhy na ich zmenu, aby sa zabezpečil súlad s ochranou údajov v rámci rozsahu pôsobnosti smernice o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov.

Komisia uviedla zistenia svojho preskúmania vo svojom oznámení o ďalšom postupe pri zosúladňovaní súboru právnych predpisov EÚ v rámci bývalého tretieho piliera s pravidlami ochrany údajov (24. júna 2020)³, v ktorom sa identifikujú právne akty, ktoré by sa mali zosúladiť so smernicou o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva. Tento zoznam zahŕňa rozhodnutie Rady 2005/671/SVV, a preto Komisia oznámila, že predloží cielené zmeny.

Podľa článku 6 smernice o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva musia členské štáty zabezpečiť, aby príslušné orgány jasne rozlišovali medzi osobnými údajmi rôznych kategórií dotknutých osôb vrátane:

- osôb, v prípade ktorých sa možno odôvodnene domnievať, že spáchali alebo sa chystajú spáchať trestný čin;
- osôb odsúdených za spáchanie trestného činu;
- obetí trestného činu alebo iných tretích osôb v súvislosti s trestným činom.

Podľa článku 8 ods. 1 smernice o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva musia členské štáty zabezpečiť, aby spracúvanie bolo zákonné. Príslušný orgán tak môže spracúvať osobné údaje len v rozsahu potrebnom na plnenie úlohy stanovenej v smernici o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva. V článku 8 ods. 2 smernice o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva sa vyžaduje, aby vnútroštátne právo upravujúce spracúvanie údajov v rámci rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice stanovilo aspoň ciele spracúvania, osobné údaje, ktoré sa majú spracúvať, a účely spracúvania.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

² Rámcové rozhodnutie Rady 2008/977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (Ú. v. EÚ L 350, 30.12.2008, s. 60).

³ COM(2020) 262 final.

V záujme účinného boja proti terorizmu má zásadný význam efektívna výmena informácií, ktoré príslušné orgány považujú za relevantné na účely predchádzania trestným činom terorizmu, ich odhaľovania, vyšetrovania alebo stíhania, medzi príslušnými orgánmi a agentúrami Únie. Takáto výmena informácií sa musí vykonávať pri plnom rešpektovaní práva na ochranu údajov a v súlade s podmienkami stanovenými v smernici o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva.

V rozhodnutí Rady 2005/671/SVV z 20. septembra 2005 o výmene informácií a spolupráci v oblasti trestných činov terorizmu⁴ sa uvádza, že na boj proti terorizmu je nevyhnutné mať čo najúplnejšie a najaktuálnejšie informácie. Pretrvávajúca a zložitá teroristická hrozba vedie k väčšej výmene informácií.

V tejto súvislosti sa v rozhodnutí Rady 2005/671/SVV stanovuje, že členské štáty musia získavať všetky relevantné informácie týkajúce sa vyšetrovaní súvisiacich s trestnými činmi terorizmu, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na dva alebo viac členských štátov, a všetky relevantné informácie vyplývajúce z týchto vyšetrovaní a zasielať ich Europolu⁵. Členské štáty takisto musia získavať všetky relevantné informácie týkajúce sa trestných stíhaní a odsúdení za trestné činy terorizmu, ktoré majú alebo môžu mať vplyv na dva alebo viac členských štátov a zasielať ich Eurojustu. Každý členský štát musí sprístupniť aj všetky relevantné informácie, ktoré jeho príslušné orgány zhromaždili v trestných konaniach súvisiacich s trestnými činmi terorizmu. Tieto informácie sa musia urýchlene sprístupniť príslušným orgánom iného členského štátu, v ktorom by sa tieto informácie mohli použiť na predchádzanie teroristickým trestným činom, ich odhaľovanie, vyšetrovanie alebo stíhanie.

Od roku 2005 je význam výmeny informácií medzi členskými štátmi a s Europolom a Eurojustom ešte zrejmejší. Rozhodnutie Rady 2005/671/SVV o boji proti terorizmu sa zmenilo smernicou (EÚ) 2017/541⁶, aby sa zabezpečila účinná a včasná výmena informácií medzi členskými štátmi a zohľadnila sa pritom závažná hrozba, ktorú trestné činy terorizmu predstavujú.

V odôvodnení 7 rozhodnutia Rady 2005/671/SVV sa uznáva, že rozhodnutie je v súlade so základnými právami a dodržiava zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie. V článku 8 Charty základných práv Európskej únie je zakotvená ochrana osobných údajov ako základné právo. V článku 16 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) sa takisto stanovuje zásada, že každý má právo na ochranu svojich osobných údajov. Okrem toho sa článkom 16 ods. 2 ZFEÚ zaviedol osobitný právny základ na prijatie pravidiel týkajúcich sa ochrany osobných údajov.

Pravidlá Únie o ochrane údajov sa od prijatia rozhodnutia Rady 2005/671/SVV rozvinuli. Konkrétne, ako už bolo uvedené, Európsky parlament a Rada na základe článku 16 ods. 2 ZFEÚ prijali smernicu o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva, ktorá nadobudla účinnosť 6. mája 2016. Smernica o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva je komplexný horizontálny nástroj na ochranu údajov. Dôležité je, že sa vzťahuje na všetky operácie spracúvania, ktoré vykonávajú príslušné orgány na účely presadzovania práva (domáceho aj cezhraničného spracúvania).

⁴ Rozhodnutie Rady 2005/671/SVV z 20. septembra 2005 o výmene informácií a spolupráci v oblasti trestných činov terorizmu (Ú. v. EÚ L 253, 29.9.2005, s. 22).

⁵ Informácie o organizácii a činnostiach Europolu sú k dispozícii na tejto adrese: <https://www.europol.europa.eu>.

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/541 z 15. marca 2017 o boji proti terorizmu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV a mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV (Ú. v. EÚ L 88, 31.3.2017, s. 6).

1.2. Cieľ návrhu

Cieľom návrhu je zosúladiť rozhodnutie Rady 2005/671/SVV so zásadami a pravidlami stanovenými v smernici o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva, aby sa zabezpečil konzistentný prístup k ochrane poskytovanej osobám v súvislosti so spracúvaním osobných údajov. Podľa oznámenia Komisie z 24. júna 2020 by sa zosúladenie rozhodnutia 2005/671/SVV malo zamerať na tieto otázky:

- spresnenie toho, že spracúvanie osobných údajov podľa rozhodnutia Rady 2005/671/SVV sa môže vykonávať len na účely predchádzania trestným činom terorizmu, ich vyšetrovania, odhaľovania a stíhania v súlade so zásadou obmedzenia účelu;
- kategórie osobných údajov, ktoré sa môžu vymieňať, by mali byť presnejšie vymedzené právom Únie alebo členského štátu v súlade s požiadavkami podľa článku 8 ods. 2 smernice o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva, pričom by sa mali náležite zohľadniť prevádzkové potreby dotknutých orgánov.

1.3. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

V tomto návrhu smernice sa zohľadňujú zmeny rozhodnutia 2005/671/SVV vyplývajúce z návrhu nariadenia o výmene digitálnych informácií v prípadoch terorizmu, ktorý Komisia predložila spolu s týmto návrhom. Uvedené navrhované nariadenie je súčasťou balíka digitalizácie justície, ktorý Komisia vypracovala v nadväznosti na oznámenie o digitalizácii justície⁷. Po jeho prijatí sa z rozhodnutia 2005/671/SVV vypustia ustanovenia o výmene informácií o cezhraničných prípadoch terorizmu týkajúcich sa Eurojustu a vložia sa do nariadenia o Eurojuste [nariadenie (EÚ) 2018/1727⁸]. V dôsledku toho sa z rozhodnutia Rady 2005/671/SVV vypustia aj odkazy na Eurojust. Počas celého legislatívneho procesu bude potrebná úzka koordinácia, aby sa zabezpečila konzistentnosť zmien obsiahnutých v uvedenom navrhovanom nariadení a tejto navrhovanej smernici.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1. Právny základ

Zosúladenie rozhodnutia Rady 2005/671/SVV so smernicou o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva vychádza z článku 16 ods. 2 ZFEÚ. Článok 16 ods. 2 ZFEÚ umožňuje prijatie pravidiel na ochranu fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov príslušnými orgánmi v členských štátoch pri výkone činností zameraných na predchádzanie trestným činom, ich vyšetrovanie, odhaľovanie alebo stíhanie alebo na vykonávanie trestných sankcií, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti práva EÚ. Takisto umožňuje prijatie pravidiel týkajúcich sa voľného pohybu osobných údajov, a to aj pokiaľ ide o výmenu osobných údajov medzi príslušnými orgánmi v rámci EÚ.

2.2. Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Iba EÚ môže zosúladiť akty EÚ s pravidlami stanovenými v smernici o ochrane údajov v oblasti presadzovania práva. Iba EÚ môže preto prijať legislatívny akt, ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV.

⁷ Oznámenie Komisie s názvom Digitalizácia justície v Európskej únii – Súbor príležitostí, COM(2020) 710 final, 2.12.2020.

⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1727 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie pre justičnú spoluprácu v trestných veciach (Eurojust) a o nahradení a zrušení rozhodnutia Rady 2002/187/SVV (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 138).

2.3. Proporcionalita

Cieľom tohto návrhu je zosúladiť existujúci právny akt EÚ s následným právnym aktom EÚ, ako ho stanovuje následný právny akt, bez toho, aby sa zmenil jeho rozsah pôsobnosti. V súlade so zásadou proporcionality je na dosiahnutie základných cieľov zabezpečenia vysokej úrovne ochrany fyzických osôb, pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov a voľný tok osobných údajov v celej EÚ, potrebné stanoviť pravidlá spracúvania osobných údajov príslušnými orgánmi členských štátov s cieľom predchádzať trestným činom, vyšetrovať ich, odhaľovať alebo stíhať. To zahŕňa ochranu pred ohrozením verejnej bezpečnosti a predchádzanie takémuto ohrozeniu. Návrh neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov sledovaných podľa článku 5 ods. 4 Zmluvy o EÚ.

2.4. Výber nástroja

Cieľom tohto návrhu je zmeniť rozhodnutie Rady, ktoré bolo prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy v roku 2009. Právny základ rozhodnutia Rady 2005/671/SVV, článok 34 ods. 2 písm. c) Zmluvy o EÚ v znení uplatniteľnom v roku 2005, už neexistuje. Príslušné ustanovenia rozhodnutia 2005/671/SVV stanovujú pre členské štáty povinnosti, ktoré sa viac podobajú povinnostiam smernice ako samostatným pravidlám, ktoré by boli priamo uplatniteľné. Najvhodnejším nástrojom na zmenu tohto rozhodnutia Rady podľa článku 16 ods. 2 ZFEÚ je preto smernica Európskeho parlamentu a Rady.

3. VYSVETLENIE KONKRÉTNÝCH USTANOVENÍ NÁVRHU

Týmto návrhom sa mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV v týchto bodoch:

S cieľom vymedziť účely spracúvania osobných údajov sa v článku 1 ods. 2 písm. a) návrhu zavádza do článku 2 ods. 3 rozhodnutia Rady nový pododsek, v ktorom sa špecifikuje, že osobné údaje sa spracúvajú na účely predchádzania trestným činom terorizmu, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania.

S cieľom vymedziť kategórie údajov, ktoré sa majú spracúvať, sa v článku 1 ods. 2 písm. b) a c) návrhu do článku 2 rozhodnutia Rady dopĺňajú nové pododseky, v ktorých sa špecifikuje, že kategórie osobných údajov, ktoré sa môžu vymieňať s Europolom, musia byť tie, ktoré sa špecifikujú v nariadení o Europole, a že kategórie osobných údajov, ktoré sa môžu vymieňať medzi členskými štátmi na účely predchádzania trestným činom terorizmu, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania, sú tie, ktoré sú špecifikované v príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch.

S cieľom aktualizovať rozhodnutie Rady vzhľadom na následný právny vývoj, a najmä zabezpečiť, aby sa v uvedenom pozmeňujúcom ustanovení odkazovalo na správny právny nástroj, sa okrem toho v návrhu vypúšťa článok 1 písm. b) rozhodnutia Rady. Písmeno b) odkazuje na dohovor o Europole. Príslušné ustanovenia rozhodnutia Rady v znení zmien však odkazujú na nariadenie o Europole.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení rozhodnutie Rady 2005/671/SVV, pokiaľ ide o jeho zosúladenie s pravidlami Únie o ochrane osobných údajov

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 16 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680⁹ sa stanovujú harmonizované pravidlá ochrany a voľného pohybu osobných údajov spracúvaných na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania, alebo výkonu trestných sankcií vrátane ochrany pred ohrozením verejnej bezpečnosti a predchádzania takémuto ohrozeniu. V smernici sa od Komisie vyžaduje, aby preskúmala ďalšie príslušné právne akty Únie s cieľom posúdiť potrebu ich zosúladenia s uvedenou smernicou a v prípade potreby predložila návrhy na zmenu týchto aktov s cieľom zabezpečiť konzistentný prístup k ochrane osobných údajov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice.
- (2) V rozhodnutí Rady 2005/671/SVV¹⁰ sa stanovujú osobitné pravidlá o výmene informácií a spolupráci v oblasti trestných činov terorizmu. S cieľom zabezpečiť konzistentný prístup k ochrane osobných údajov v Únii by sa uvedené rozhodnutie malo zmeniť tak, aby bolo v súlade so smernicou (EÚ) 2016/680. V uvedenom rozhodnutí by sa mal najmä špecifikovať účel spracúvania osobných údajov spôsobom, ktorý je v súlade so smernicou (EÚ) 2016/680, a mali by sa v ňom uviesť kategórie osobných údajov, ktoré sa môžu vymieňať v súlade s požiadavkami článku 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/680, pričom sa náležite zohľadnia operačné potreby dotknutých orgánov.
- (3) V záujme jasnosti by sa mali aktualizovať odkazy na právne nástroje upravujúce činnosť Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol) obsiahnuté v rozhodnutí 2005/671/SVV.
- (4) V súlade s článkom 6a Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 89).

¹⁰ Rozhodnutie Rady 2005/671/SVV z 20. septembra 2005 o výmene informácií a spolupráci v oblasti trestných činov terorizmu (Ú. v. EÚ L 253, 29.9.2005, s. 22).

k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, je Írsko viazané rozhodnutím 2005/671/SVV, a preto sa zúčastňuje na prijímaní a uplatňovaní tejto smernice.

- (5) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (6) V súlade s článkom 42 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725¹¹ sa uskutočnili konzultácie s európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov, ktorý XX/XX 20XX vydal stanovisko,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Rozhodnutie 2005/671/SVV sa mení takto:

1. V článku 1 sa vypúšťa písmeno b).
2. Článok 2 sa mení takto:
 - a) V odseku 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Každý členský štát zabezpečí, aby sa osobné údaje spracúvali podľa prvého pododseku len na účely predchádzania trestným činom terorizmu, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania.“
 - b) V odseku 4 sa dopĺňa tento pododsek:

„Kategórie osobných údajov, ktoré sa majú zasielať Europolu na účely uvedené v odseku 3, zostávajú obmedzené na kategórie uvedené v oddiele B bode 2 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2016/794.“
 - c) V odseku 6 sa dopĺňa tento pododsek:

„Kategórie osobných údajov, ktoré sa môžu vymieňať medzi členskými štátmi na účely uvedené v prvom pododseku, zostávajú obmedzené na kategórie uvedené v oddiele B bode 2 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2016/794.“

Článok 2

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [jedného roka po prijatí]. Členské štáty bezodkladne oznámia Komisii znenie uvedených ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upraví členské štáty.
2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

¹¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*